

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Rokopisi se ne vračajo tlača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Nj. Vel. kralj med narodom

V Zaječarju je bila v nedeljo svečano praznovana 100letnica osvobodjenja Timoške krajine. Svečanosti se je udeležilo na tisoče okoliškega prebivalstva. Po sprejemu gostov se je vršila svečana služba božja, po cerkvenih obredih pa veliko zborovanje, na katerem so govorniki označili pomen osvobodjenja izpod turškega jarma.

Ob 11. so strelji topov naznanili prihod Nj. Vel. kralja. Ogromna množica je sprejela vladarja z nepopisnim navdušenjem, ki se je še stopnjevalo, ko se je pojavil Nj. Vel. kralj na tribuni ter stopil pred mikrofon. Nj. Vel. kralj je izpregovoril naslednje besede:

Dragi moji Timočani! Timoška krajina, ki je svoje junaške napore, začete in viteški nadaljevane pod vrhovnim vodstvom Karadjordjevičev ter junaškega Hajduk-Veljka, videla kronane z uspehom šele leta 1833., sme danes s ponosom pogledati nazaj ter preceniti svoje delo in uspehe od osvoboditve do danes. Čeprav je Timoška krajina v teh sto letih morala v vrsti svojih bojov dati na oltar narodove svobode nov krvni in gmotni davek, se ji je vendarle posrečilo razviti vzorno delavnost na gospodarskem polju.

Timoška krajina se je razvila s čudovito vztrajnostjo. Kakor mnogim drugim krajem naše države, ki je bilo usojeno, da se je morala boriti za politično in gospodarsko samostojnost. V

prvem in drugem pravcu je vedno imela uspeh, ko se je borila za svoj narod in ljubosumno gojila svoj narodni napredek. Njena vojska je bila prva: To izpričujejo mnoga bojna polja. Njeno gospodarstvo je bilo na prvi višini: to priznavajo z vseh strani. Njeno kulturno in politično delovanje dela čast narodu in državi. Njeni bojevniki, njeni gospodarstveniki in državniki zavzemajo dostojno mesto.

Pri zedinjenju jugoslovanskega naroda v veliko državo Jugoslavijo je Timoška krajina odlično prispevala. Prvi in glavni sodelavci mojega blagopokojnega očeta so bili sinovi iz timoške krajine. Po svoji borbenosti in vztrajnosti ter narodnem čuvstvom se Timoška krajina res lahko ponaša tako v vojni, kakor v miru. To dokazuje tudi ta smotrena razstava, ki je svetel dokaz, da od osvoboditve domovine nikdar ni sedela s prekrižanimi rokami.

Ko izrekam zaslužno priznanje vsem borcem in junakom, vsem znanim in neznanim, ki so od dnevo vstaj pa do danes pretvarjali boje v delo, ki so zasluženo in pomandrano domovino pretvorili v napredno in urejeno državo, in ko se zahvaljujem novemu pokolenju za njegov lepi sprejem, proglašam, da je razstava otvorjena.

Besede svojega kralja je sprejela množica z navdušenim vzklikanjem in dolgotrajnimi ovacijami kralju in državi.

Sodelovanje slovanskih držav

Poročali smo že, da so se v znaku odpora proti nameravani reviziji mirovnih pogodb, ki bi bila najhuje zadela baš v »Mali antanti«
združene države (Jugoslavija, Češko-slovaška in Romunija), države Male antante še tesneje združile na ta način, da so ustanovile poseben političen odbor, ki enotno zastopa vse tri države v vseh velikih mednarodnih vprašanjih; skupno politično nastopanje pa naj podčrta in okrepi še poseben skupen gospodarski odbor, ki naj odloča o gospodarskih smernicah Male antante napram inozemstvu. Oba odbora že poslujeta. Z izvršitvijo teh sklepov je postala Mala antanta velesila, proti kateri je mnogo težje neprijateljsko nastopati, kakor proti posameznim članicam Male antante.

Vpliv in pomen enotnega vodstva držav Male antante se je že pokazal in se kaže vedno bolj, in sicer ne samo v obrambi omejenih lastnih interesov, ampak tudi pozitivno, v privlačni moči, ki jo ima enotna Mala antanta zlasti na obe veliki slovanski državi, na Poljsko in na Rusijo.

Poljski državi grozi največja nevarnost od Nemčije. Ta stalna nevarnost je narekovala tudi Poljakom, da si poiščejo poleg Francije še drugih zaveznikov. Zato so Poljaki sklenili s sovjetsko Rusijo posebno po-

godbo, da ne bo nobena država druge napadla, na drugi strani pa so se začeli Poljaki približevati enotni Mali antanti.

Stiki med Poljsko in med državami Male antante so sicer še rahli, toda začetek je narejen in upanje je upravičeno, da se bo ta zveza še poglobila. Če se bo to zgodilo — in mi upamo, da se bo — potem je položen temelj za ustanovitev bloka slovanskih držav, ki bo imel dovolj moči, da se uveljavi prav čvrsto v veliki mednarodni politiki v obrambo pravic vsega Slovanstva.

Nobene prave ovire tudi ni, da se slovanskim državam ne bi pridružila tudi Rusija. Od Rusije nas loči najbolj njena današnja notranja ureditev (sovjeti). Toda tudi ta ovira ni nepremostljiva. Doslej je v mednarodni politiki vedno in povsod veljalo pravilo, da se nobena država ne sme vmešavati v notranje razmere svojih sosedov in zato moramo tudi mi prepustiti Rusiji, naj se uredi doma po svoji volji; ravno tako mora seveda tudi Rusija pustiti v miru naše notranje politično življenje. Čim bo to spoznanje prodrlo dovolj globoko, je sodelovanje v vnanji politiki z Rusijo možno in s pristopom Rusije bi slovanske države postale v Evropi nepremagljiva sila.

Lado Jerše.

Kaj prinaša za-družništvo?

V svetovnem vrtincu današnje gospodarske tekme in socialne borbe se javljajo različna mišljenja, nazori in pogledi na razdelitev gospodarskih dobrin in proizvodov ter na današnji družabni red. Nekateri trdijo, da nima današnji red nobenega obstanka, da mora slej ko prej izginiti in si moramo na njegovih razvalinah zgraditi nov gospodarski in socialni red, ki naj bo boljši in pravičnejši posebno za nižje sloje. Po njihovem mišljenju bi prinesla nova ureditev kmetu, delavcu in ostalim socialno pravičnost in gospodarsko blagostanje.

Drugi so spet mnenja, da ni potrebno zrahljati današnjega gospodarskega sistema, temveč le postopoma odstranjevati s pomočjo gospodarske proizvodnje nesoglasja gospodarsko-socialnih interesov med posameznimi stanovmi.

Bodi temu tako ali tako, glavno je samo dejstvo, da obstoja upravičena težnja celotnega človeštva po novih potih. Kdo bo prinesel in realiziral nove smeri, je postranskega pomena; sigurno pa je, da bo zadružna pot činitelj, s katerim treba na celi črti računati.

Zadružništvo je svobodna organizacija nižjih stanov na podlagi samouprave in samopomoči po geslu: vsi za enega, eden za vse. Iz njega je razvidno, da je zadruga svobodna in gospodarska enota, ki je popolnoma samostojna pri svojem delovanju; svrha ji je le, da doseže vpliv in socialno obrambo srednjih in najnižjih stanov v današnjem družabnem okvirju. Njena temeljna misel je borbena vztrajnost za ideje siromašnega človeka, ki išče svoj vsakdanji kruh. Zadružništvo kot nov tip in oblika gospodarsko-socialnega pokreta je praktična in potrebna šola za človeško družbo; vendar se ne more zadostno razviti, dokler niso ljudje docela vzgojeni v zadružnem delu, gospodarski podpori in socialnem čutu enega napram drugim. Ljubezen pri zadružnem delu mora biti delotvorna in trajna, če želimo dobro vsem zadružnikom v njeni organizaciji.

Osnova celotnega zadružnega dela je oseba, a ne kapital (denar); kajti zadruga pripisuje svoj uspeh le osebam, ki so znali dobavljati zadružnim organizacijam in ustanovam le potrebni kapital. Zadruga razpolaga z denarjem v svrhu gospodarskega razvoja in socialne obrambe najnižjih slojev; popolnoma drugače je pri gospodarsko močnejših slojih, ki so si ustanovili banke, truste, kliringe in delniške družbe z edinim ciljem, da izkoriščajo malega človeka.

Zato je povsem razumljivo, da je edina pot, ki naj vodi kmetsko mladino, zadruga in zadružna organizacija na temelju in načelu samouprave in samopomoči po naukih njenih pokretnikov in voditeljev, Friderika Rajfajzena in Hermana Šulce-Deliča.

Naš kmetško delavski dom mora biti svoboden in neodvisen

Vsa naša človeška družba je prepletano in zamotano sestavljen organizem, ki ga sestavljajo nešteti majhni delci-celice. Najvažnejša taka celica pa je kmetško-delavski dom. Pred davnim časom nismo imeli človeške družbe v današnjem pomenu. Naši pradedje so bili v početku lovci ter se seliti iz kraja v kraj. Šele tedaj ko so se pričeli baviti s poljedelstvom, so se stalno naselili. Takrat pa je pričela tudi rasti kultura in vse, kar je ž njo v zvezi, to je bilo takrat, ko so si nekdanji lovci in pastirji ustvarili svoje domove, to je, ko so postali kmetje in si ustanovili lastne stalne domove, ker so pač morali kot poljedelci na mestu setve čakati tudi na žetev.

Kot kmetje so obdelovali zemljo. Za obdelovanje pa je potrebno orodje. Tega si je v začetku izdeloval kmet sam. Polagoma pa so si kmetje delo razdelili, eni so obdelovali zemljo, ti so ostali kmetje, drugi so delali orodje, čevlje, šivali obleko itd., ti so postali rokodelci ali obrtniki, ki so svoje izdelke prodajali kmetom za hrano. Tako se je razvila obrt in trgovina, ki pa nimata smisla in cilja brez obdelovanja zemlje. Eno kot drugo so torej le veje, ki so pogone iz mogočnega kmetškega drevesa.

Podlaga kmetškega življenja in pridobivanja živeža za vse človeštvo pa je kmetški dom. Kdor zemljo obdeluje, jo obdeluje zato, da uživa njene plodove, s katerimi se preživi, po svoji predarnosti pa oddaja te plodove tudi drugim stanovom, jih prodaja drugim, da se ti preživijo, da ne umrejo od glada.

V teku stoletij pa se je zgodilo, da so tisti, ki so bili dolžni varovati svobodne kmetške do-

move pred tujimi napadi, spravili pod svojo oblast še kmete same ter jim pričeli predpisovati, koliko jim morajo dati. Neoborožen kmet se je moral pokoriti sili oborožene tolpe in takrat je prenehal svoboden kmetški dom. Kmet je postal graščinski suženj in tlačan ter moral delati za oboroženo tolpo, ki se je imenovala plemenita in gosposka.

Tisoč in več let je moral kmet tem »plemenitim« lenuhom tlačaniti, da so se razmere tako zasukaale, da je kmet bodisi z odkupom ali agrarno reformo pričel dobivati zemljo v svojo last in oblast, kjer si je na njej gradil svobodne kmetške domove, katerih so ga nekdanj oropali. Velika francoska revolucija je strla plemenitaško gospodo ter ji odvzela priropane pravice. Toda namesto prejšnjih plemenitih lenuhov je prišlo drugo zlo. Danes tlačni in izkoriščalci kmeta in delavca, čeprav sta svobodna, velika industrija in veletrgovina (velekapital). V začetku smo dejali, sta se ti dve vrsti razvili iz svobodnega kmetijstva, da služita kmetu. Dokler pa ne bo spet vse tako, kot je bilo, namreč, da ne bo industrijska veja, (ki se je razvila iz rokodelstva), ki se je razvila iz kmetstva, gospodovala nad svojim kmetiskim deblom, temveč mu zopet služila kot spočetka — tako dolgo ne bomo imeli svobodnega kmetškega doma.

To mora danes vedeti vsak, posebej pa še kmetško delavska mladina, ki mora postaviti na prvo mesto svoj svobodni kmetški dom. Da pa bo za to delo sposobna in nanj pripravljena, pa mora biti tudi organizirana v svojem kmetško-delavskem mladinskem gibanju.

poleg bana dr. Marušiča tudi številni zastopniki oblasti, zastopniki raznih ministrstev, senatorji dr. Rajar, dr. Novak, dr. Ravnihar, dr. Rožič in dr. Gregorin, bivši poslanec gosp. župnik Barle, konzul češkoslovaške republike dr. Ševčík in več narodnih poslancev.

Na slavnostnem zborovanju sta govorila podpredsednik Zveze dr. Joža Bohinjec in predsednik g. Juvan. Med govorom predsednika pa je vstopil v dvorano general Popović kot zastopnik Nj. Vel. kralja; zborovalci so prirejali pri tej priliki Nj. Veličanstvu burne ovacije.

Po zborovanju se je razvil po mestu velik spreved, ki ga je navdušene pozdravljalo številno občinstvo po vseh ulicah, kjer se je spreved premikal. Posebno živo je občinstvo pozdravljalo češke goste in westfalske Slovence. Spreved se je ustavil pred ljubljanskim magistratom, kjer je delavstvo pozdravilo v imenu ljubljanske občine župan dr. Puc. Na spomenik kralja Petra I. pred magistratom je položil predsednik Juvan v imenu Zveze krasen venec, češki konzul pa velik šopek nageljnev. Nato se je množica mirno razšla.

V nedeljo zvečer se je vršila v gledališču svečana akademija na čast delavskim zastopnikom.

Proslava 25-letnice obstoja Narodne Strokovne Zveze je dokazala, da nacionalna misel in nacionalna zavest tudi med delavstvom vedno bolj napreduje, ker tudi delavstvo uvideva, da mu je zajamčen napredek in lepša bodočnost samo v lastni narodni državi v tesnem sodelovanju z vsemi drugimi stanovi.

Veliko kmečko zborovanje v Bohinju

Načelstvo novo preurejene mlekarške zadruge v Bohinjski Bistrici je sklicalo v nedeljo, dne 14. t. m. v občinsko dvorano kmetovalce iz trga in okolice. Lahko rečemo, da tako velikega lepšega zborovanja, odkar sta nas zapustila blagopokojna tovariša Gustav Pirca in Alfonz Meneinger še nismo imeli.

V napolnjeni dvorani so kmetovalci poslušali predavanje mlekarškega strokovnjaka gosp. Pavlice od kr. banske uprave iz Ljubljane, ki je z največjim odkritosrčjem povedal hibe našega mlekarstva. Predavatelj je podal smernice za bodoče delovanje, potem ko je že dan prej obiskal vse male sirarne v bistriški okolici in se tako na licu mesta prepričal o naši popolni zaostalosti.

Na zborovanje je prihitel tudi sreski kmet referent g. svetnik inž. Rataj iz Radovljice, ki je priporočal tudi združitev malih mlekarnic v centralo na Bistrici, ter nas vzpodbujal k ustanovitvi živinorejske organizacije.

Da so kmetovalci odobravalni izvajanja govnikov, nam je dokaz njihovo vztrajanje na predavanju, ki se je vršilo od 11. dopoldne do 2. ure popoldne.

Koliko truda je imel z našim mlekarstvom že pokojni Mencinger, koliko dobrih naukov in materialnih podpor smo prejeli od nesmrtnega Pirca, toda vse to ni pomagalo in ostali smo stari Bohinjci. Upajmo, da se bo po sedanjem zborovanju starokopitna miselnost spremanila in da se končno vsi kmetovalci vzdramijo iz povojnega spanja, ki je že vsekakor predolgo za današnji čas. Kr. bansko upravo pa prosimo, da nam še večkrat pošlje predavatelje.

Zapeka. Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Frane-Jožefova« grenčica, zlasti v srednji in visoki starosti izborna čisti želodec in čreva.

Kmetje v drugih državah odločajo v svojih stanovskih oprasanjih vse sami, pri nas pa samo v malenkostih. Zato nam je življenjsko potrebna stanovska organizacija.

Razdirati je lahko — graditi je težko

»Mirna« revolucija v Nemčiji se je izvršila skoro brez krvi in nepričakovano naglo. Hitler in njegovi pomočniki so zahtevali izvršitev vsakega svojega povelja v 24 urah in tako se je tudi zgodilo. Kar čez noč so odstavili vse njim neljube uradnike, žide so večinoma pregnali, knjige židovskih pisateljev so požgali in celo državo so preustrojili — vsaj na zunaj in na videz — po svoje.

Vse, kar je Hitler s svojimi ljudmi doslej storil, je bilo torej podiranje in razdiranje starega stanja. To je šlo prav naglo, kakor pri kakšni stavbi, ki jo brž podereš, a težko, znova sezidaš.

Vse to, kar počne Hitler v Nemčiji, je pa treba presojati ne samo z vidika Nemcev, ampak tudi z vidika sosedov. Za Nemce dela Hitler bržčas dobro, sicer se ga ne bi bili tako okle-

nili. Za sosede je pa Hitler nevaren, kajti močan Nemčija sosedom ni prav všeč.

To se je pokazalo takoj po nastopu Hitlerjevem na konferenci za razorožitev. Nemčija je zahtevala »enakopravnost«, ki jo pa tolmači tako, da mora tudi Nemčija biti oborožena tako kakor druge države. To tolmačenje pa nasprotuje določbam mirovne pogodbe in zato so se nemški zahtevi uprli Francozi in Angleži z vso silo. Celo Italija, ki je doslej podpirala Nemčijo, je začela omahovati.

Ravno tako tudi v notranji politiki ne gre Hitlerju vse tako gladko izpod rok, kakor si je bil morebiti »preperod Nemčije« zasnoval. Sedaj, ko je treba začeti graditi, se kaže vedno več neprijetnosti in zaprek in Hitler mogoče ni slabo prerokoval, ko je rekel sam o sebi, da bo čez nekaj let najbolj osovražena oseba v Nemčiji.

25 letnica „Narodne Strokovne Zveze“

»Narodna Strokovna Zveza«, v kateri je organiziranih nad 6000 delavcev, je praznovala v soboto in v nedeljo 25-letnico svojega obstoja in delovanja. Pri tej priliki so slovesno razvili novi Zvezin prapor, ki ga je poklonil Zvezji Nj. Vel. kralj, kumoval pa je ban dr. Drago Marušič.

Pričetki delovanja Zveze sezajo v Trst, kjer so se slovenski delavci najprej uprli pritisku nemškega in italijanskega vpliva. Ustanovili so svojo lastno narodno-delavsko organizacijo (proti mednarodni socialistični organizaciji), ki se je kmalu razširila tudi na ostale slovenske dežele. Med svetovno vojno je Zveza morala mirovati, ker so njene člane

povsod preganjali, v svobodni Jugoslaviji pa se je narodno-delavska organizacija znova razmahnila do svoje sedanje moči.

Narodno-delavska zveza je svoje delovanje vedno opirala zlasti na Čehe in s tem izdatno krepila slovansko vzajemnost tudi med delavstvom.

Proslava 25-letnice se je pričela že v soboto, ko so pričeli prihajati v Ljubljano številni gosti iz tujine. Posebno močna je bila skupina Čehov, prišli pa so v Ljubljano tudi delavski zastopniki iz vseh krajev naše države. V nedeljo pa so se zbrali vsi udeleženci v veliki sokolski dvorani na Taboru na slavnostno zborovanje, ki so se ga udeležili

Fr. Wernig:

Kmetijske organizacije in odbori: Več idealizna, več ljubezni do stvari!

Marsikateremu strokovnjaku se bo ta poziv zdel nepotreben. V resnici pa je poziv, oziroma uvaževanje poziva v večjem delu naše domovine bolj potrebno, kakor marsikatera prav dobra gospodarska akcija.

Vsi vemo, da v bivši Štajerski in tudi na Dolenjskem doslej z delom v kmetijskih organizacijah, predvsem v zadrugah, ni šlo prav naprej. In celo merodajni strokovnjaki so povsod poudarjali misel, naj se vse kmet. pospeševalno delo med ljudstvom opira v prvi vrsti na vzorna posestva in rejska središča, na zadnjem mestu šele na eventualne gospodarske zadruge. Ti strokovnjaki niso imeli docela neprav. Govorili so iz izkušnje.

Neki preudarni živinorejec, ki je svoj čas dolga leta delal kot kovač na Gornjem Štajerskem, je pri snovanju neke zadruge prav značilno označil naše prilike in dejal: »Ne vem, kako bo kaj šlo pri nas. Na Gornjem Štajerskem da, tam že, tam. Kako kmetovalci skupaj držijo, kaka ljubezen ter pripravljenost za medsebojno pomoč je med njimi! Vsega tega pri nas ni. Vsak gleda le nase, drug drugemu smo nevoščljivi.«

Zelo poučen in za naše delo merodajen je migljaj tega živinorejca, ki je govoril tudi iz opazovanja in izkušnje.

Vsi čutimo pezo krize in zadolženosti. Resnica je tudi, da je vsak sebi najbližji, toda sebičnost in spekulacija ima svoje meje, ki niso dane samo po naravnih in božjih zakonih in vesti, marveč tudi po posredni gospodarski koristi za vsakega.

Kaj pomagajo n. pr. vsa točna poročila in podatki glede dela v živinorejskih organizacijah, ako ne izvršimo vse delo predvsem iz ljubezni do stvari, iz ljubezni do živine, ako vse delo usmerimo mogoče le čisto mehantično, po naročilu, na trenutno, mogoče le osebno korist; ako ne izvršimo vse delo za končni uspeh, ki se ne bo pokazal mogoče že v par mesecih ali v enem letu v obliki podpor, ampak mogoče šele v petih ali desetih letih v lepši in dobičkanosnejši živini?! Kako moremo pričakovati končnega uspeha, ako hočemo, da se nam takoj v gotovini plača vsak korak dela za medsebojno pomoč?!

Vsaka kmetijska organizacija, ki je postavila svoje delovanje na to minovno — materialistično podlago, je zapisana propasti.

Gospodarski uspehi severnih narodov v vsem svetu se pripisujejo ne predvsem dobičkanost, ampak njihovi žilavi delavnosti, njihovem delu »radi dela samega«. Tudi mi si bomo zagotovili trajni kmetijski napredek le, če bomo vršili v prvi vrsti vse delo iz idealizma, radi dela samega, v drugi vrsti šele (čeprav so težke življenske prilike) — radi kruha in plačila.

Vse preveč smo zadnja leta poudarjali potrebo trgovsko-dobičarske kalkulacije v kmetijstvu. Tudi glede vsakega kmetijskega ukrepa je potreben račun, toda z daleka ne v oni meri, kakor za trgovca. In v resnici! Če bi tudi kmet dandanes uvaževal povsod izključno le plat trgovske dobičkanosti, bi morala polovica kmetov pustiti kmetovanje. Zato me je upravičeno, sicer nekoliko ironično vprašal odlični absolvent kmetijske šole iz Šoštanja — okolice: »Zakaj strokovnjaki tudi danes glede povzdiže kmetijstva ne poudarjajo več tako vztrajno, kakor nekoč: »Pri vsakem delu, fantje, svinčnik v roke in računati, samo računati!«

Razmišljamo tudi, da smo vse preveč organizirani na širino, na število organizacij,

365 SOLNČNIH DNI NA LETO!

Radion naredi gospodinjstvo popolnoma neodvisno od časa in vremena. Vse tisto, kar doseže ona s tem, da beli perilo na solncu, in to samo poleti, doseže z Radionom že v pralnem kotlu in ob vsakem letnem času. Zakaj že pri kuhanju prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo — ki postane tako brez vsakega truda snežnobelo in čisto!

Schichtov RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI

RJ.6-53

mesto na globino in intenzivnost dela. Predvsem na Štajerskem.

Dokler naša kmečka mladina ne bo sodelovala z isto vnemo, požrtvovalnostjo in idealizmom v raznih gospodarskih organizacijah in kmetijskih akcijah, kakor v raznih pevskih in sportnih prireditvah (ter v raznovrstnih igrar), tako dolgo bomo zaostajali go-

spodarsko in s tem v zvezi mogoče tudi kulturno za naprednejšimi severnimi narodi.

Marsikaj smo »importirali« iz tujine in skušali presaditi v našo zemljo; marsikaj se je tudi lepo razvilo in je pognalo bujno, toda usahnilo je, ker zemlja ni povsod — odgovarjala.

Vsakdanja opazovanja

PRAV JE PAVEDAL!

Pretekli petek so se sestali ugledni ljubljanski trgovci na razgovor o naši domači gospodarski krizi.

V razgovor je posegel tudi ugledni ljubljanski trgovec g. Stanko Florjančič, ki je rekel — po »Slovencu« — med drugim tudi to-le:

»Nehati mora grda navada, da vsakogar, ki tudi z najboljšim namenom kritizira razne nedostatke, proglase za hujskača, punktaša, defetista, velezdajalca in podobno. Resna kritika je absolutno potrebna, če hočemo priti iz sedanjih razmer ven. Samo oni, ki dobro zaslužijo, lahko govore, da je treba potrpeti. Dober državljan in nacionalist je oni, ki skrbi, da ima narod svoj kruh.«

*

KAJ PRVI G. MINISTER MOHORIČ O DRŽAVNEM PRORACUNU?

Na zborovanju trgovcev (pretekli petek) je govoril o državnem proračunu tudi g. narodni poslanec, bivši minister za trgovino in

glavni tajnik trgovske zbornice v Ljubljani g. Ivan Mohorič. G. Mohorič je eden najodličnejših članov JRKD v Dravski banovini in sijajen poznavalec naših gospodarskih in finančnih razmer.

G. Mohorič je rekel:

»Glede (državnega) proračuna nastaja nova nevarnost, ker je naš proračun deficiten in to v vedno večji meri. Ta deficit je hotel kriti finančni minister s tem, da poveča davke in pa z izdajo srebrnega denarja. Toda povisane indirektnih davkov se ni obneslo, ker pri zmanjšani kupni moči prebivalstva je padel tudi donos trošarine. In pregled državnih dohodkov, ki jih objavlja finančni minister, je docela potrdil moje napovedi, saj pri povisanih davkih ni mogel doseči finančni minister niti prejšnjih proračunskih dohodkov.

Lanski deficit je pokril kovani denar. A s čim bo pokrit novi deficit? In to vprašanje me je napotilo, da sem kritično pregledal proračun, da sem zahteval revizijo deficitnih gospodarskih podjetij in redukcijo nepotreb- nih izdatkov.«

Mladina

Pred našimi tekmami

V zadnjih letih prireja kmetsko-delavska mladina, organizirana v Društvih kmetijskih fantov in deklet, zanimive in lepe tekme v kmetijskem delu. Navadno so te tekme še združene z lepimi in slikovitimi povorkami, ki jih tvorijo kmetijski konjeniki, godbe, čete koscev ali žanjic, grabljic in drugih, obenem pa združene z iskrenimi in bodrimi manifestacijami za čast kmetijskega dela in kmetijskega stanu.

Te tekme je mogoče označiti kot šport kmetsko-delavske mladine in dostojno njeno nedeljsko zabavo, v kolikor te tekme še posebej ne izražajo stanovske kmetsko-delavske zavesti ter imajo resnično kmetijsko kulturno obeležje.

Pod naslovom šport je razumeti splošno telesno vzgojo, ne pa kako rekorderstvo ali celo surovost, kar pa ni več šport. Naša doba je, lahko rečemo, plodna doba telesne vzgoje. Gojiti so jo pričeli v vsakojakih oblikah vsi stanovi, brez izjeme. Je pa tudi telesna vzgoja velikega pomena za človekovo zdravje, krepi mu telo, napravlja ude prožne in jih lepo izoblikuje, pa tudi, lepo gojena, pomembno vpliva na človekovo duševnost in plemenitost.

V mestih, kjer ljudje večinoma opravljajo taka dela, da telo večji del počiva ter se mnogo ne giblje, če pa se, se v slabem zraku in skoro brez solnca. Telesu mestnih ljudi je zato telovadba oziroma šport naravnost življenjska potreba. Zato pa meščani tudi goje šport v tako veliki meri.

Čisto kaj drugega je s telesom kmetsko-delavskega človeka. Ta se od ranega jutra v pozni večer giba in giba; v svežem zraku, solncu in vseh drugih vremenskih spremembah se utrjuje in postaja močno in odporno, vendar pa po vsakdanjem, trudapolnem delu izmučeno. Zato o kakih širših oblikah in panogah športa na vasi pač ni mogoče govoriti, kajti kmetsko-delavski človek se pri svojem delu še preveč natelevadi. Zato je šport v širokem udejstvovanju zanj ne le nepotreben, bil bi naravnost utrudljiv.

Mladina pa je polna življenja in zlasti ob nedeljskih popoldnevih ne ve, kam bi z vsem tem življenjem. Malo gre sem, malo tja, malo v gostilno, kar pa je najslabše, ker škoduje zdravju, ugledu in pravemu kmetskemu ponosu, škoduje pa tudi žepu. Zraven tega prihajajo polagoma do izraza še vse slabe in kvarne posledice posedanja v gostilnah — poboji in pretepi, ki so prava sramota za naš narod.

Prav zato in pa iz spoznanja, da sodijo na vas le prave kmetske prireditve, ne pa kaka tuja mestna navlaka, ki je vse prej kot kmetska, je pričela kmetsko-delavska mladina po svojih Društvih kmetijskih fantov in deklet prirejati ob nedeljah tekme v kmetijskem delu. Tekme koscev, tesačev, kmetijskih kolesarjev, žanjic ter delati izlete na razne hribe in obiskovati svoje organizirane tovariše iz sosednjih vasi. Vse to predstavlja tudi nekak kmetsko-mladinski šport in zabavo, ki dostojno in vzgojno vpliva in izpolnjuje dolgočasne nedeljske popoldneve. Tega udejstvovanja bi se morala okleniti vsa naša kmetsko-delavska mladina. Z njim bo ustvarjala boljše razmere po naših vaseh, poleg tega pa še samo sebe koristno vzgajala. Poglavitno pa je pri tem udejstvovanju to, da so take tekme združene s povorkami in zborovanji, pravi kmetsko-delavski prazniki, na katerih sodeluje vsa vas, mladina se kosa v tekmah, starejši pa z zanimanjem slede temu kosanju in ugibajo, stavijo in barantajo, kdo bo neki najlepše pokosil, katera bo najlepše in najhitreje požela itd., tako, da je res vsa vas udeležena pri tem lepem kmetsko-mladinskem udejstvovanju, katerega edinega naj se povsod oklene mladina, da bo tako koristila sebi, svoji vasi in vsemu narodu.

★

Vsem Društvom kmetijskih fantov in deklet!

Ker se vrši po sklepu Zvezine odborove seje z dne 10. maja Zvezin občni zbor dne 3. junija ob 3. uri popoldne v dvorani restavracije »Pri Levu«, pozivamo vsa tovariška društva, da takoj nakažejo letni prinos Zvezi, ki znaša 2 Din od vsakega člana. Opozarjamo vsa društva, ki ne bodo izpolnila vseh obveznosti napram Zvezi, da ne bodo imela glasovalne pravice na Zvezinem občnem zboru. Vsem onim društvom, ki še niso izpolnila »Letnega poročila«, »Poročila o občnem zboru« in »Temeljnega lista«, smo poslali tiskovine in prosimo, da nam iste takoj in pravilno izpolnjene vrnejo. Vsa druga natančna navodila slede v okrožnici.

★

Pododbor »Zveze kmetijskih fantov in deklet« v Celju

polaga na praznik, dne 25. maja t. l. v »Unionu« v Celju na svojem III. rednem občnem zboru obračun o letnem delovanju. Tovariši in tovarišice! Število društev v celjskem pododboru se je v tekočem letu precej pomnožilo. Nujna potreba naših društev so pododbori, ki se sestojajo iz zastopnikov posameznih društev. Kakor je dolžnost vsakega društva, da pošlje na občni zbor Zveze svoje delegate, tako je tudi dolžnost, da se udeležijo občnega zbora tudi drugi tovariši in tovarišice.

Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila funkcionarjev (predsednika, tajnika, blagaj-

nika in nadzornikov). 3. Volitev novega odbora. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti.

Občni zbor se prične točno ob pol 9. uri popoldne. Vsa tovariška društva prosimo točne udeležbe. Na občnem zboru bo poročal tudi tov. Milan Mravljje.

Tovariši in tovarišice — na svidenje!

★

Podhosta! Pretečeno nedeljo 14. t. m. se je vršil ob lepi udeležbi članstva občni zbor »Društva kmetijskih fantov in deklet« pri tovarišu Finku v Meniški vasi. Poročal je predsednik »Zveze kmetijskih fantov in deklet« tovariš Kronovšek. Občni zbor so posetili tudi tovariši iz Toplic. Fantje in dekleta so se odločno izjavili, da bodo šli s podvojenjo silo na delo, kajti zavedajo se, da je od njih samih odvisen napredek naših vasi. »Društvu kmetijskih fantov in deklet« želimo mnogo uspeha!

Bočna pri Gornjem gradu. Razveseljivo je dejstvo, da so se tudi pri nas začeli naši fantje in dekleta živo zanimati za svoj kmetsko-delavski pokret. Nočejo več stati ob strani ter gledati, kako se vse organizira in giblje, temveč hočejo svojo lastno organizacijo v okviru močnega mladega gibanja. V nedeljo, 7. t. m. pa so z ustanovitvijo svojega lastnega »Društva kmetijskih fantov in deklet« položili temelj svojemu delu. Na ustanovnem občnem zboru, kjer je bilo zbrano lepo število fantov in deklet, župan tov. Zehelj in šol. uprav. tov. A. Zehelj, je poročal o namenu »Društev kmetijskih fantov in deklet« delegat »Zveze kmetijskih fantov in deklet« tov. France Gerželj. Poročilo je sledila zanimiva in koristna debata vseh, nakar je bil pri volitvah izvoljen naslednji odbor tovarišev in tovarišic: predsednik Gregor Kropušek, podpreds. Albert Kolenc, tajnica Anica Zagožen; odborniki Mirko Levar, Antonija Presečnik, Vida Zmavc, Alfred Zehelj in Franc Mermal; revizorja Anton Zehelj in Franc Remic ter delegat za »Zvezo« Albert Kolenc. — Fantje in dekleta, vrli naši flosarji iz gornjegrajskega okraja, korajžno na delo!

Zelumlje. V nedeljo, 14. t. m. je imelo naše »Društvo kmetijskih fantov in deklet« svoj 9. občni zbor, ki so se ga tovariši in tovarišice udeležili v lepem številu. Poročila odbornikov pričajo, da je bilo društveno delovanje v minulem letu še dokaj aktivno. Za bodoče leto je bil pa sestavljen lep načrt dela, ki ga bo odbor gotovo izvedel, če se bo z navdušenjem lotil dela. Novi odbor tvorijo tovariši in tovarišice: predsednica Angela Peršič, podpredsed. Franc Kikel, tajnica Zita Glinšek, blagajnica Milka Kramar, odborniki (ce) Ivanka Centa, Lojze Kramar, Mici Istenič, Roza Glinšek, revizorja Ivan Kramar, Anka Centa, delegat za »Zvezo« Lojze Kramar. Kot delegat »Zveze« se je občnega zbora udeležil tov. France Gerželj. — Fantje, zlasti dekleta, ki ste v večini, pogum in krepko na delo!

Poravnajte pravočasno naročnino, da se vam pošiljatev lista ne ukine!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

kj smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnične težave; vendar najljudneje prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

Proti
zobnemu
kamnju

SARGOV
KALODONT

Novice

ZRTEV KAMNISKIH PLANIN

Skoraj ne mine leto, da bi naše prelepe slovenske planine ne zahtevale človeške žrtve. Letos pa so Kamniške planine zelo zgodaj končale mlado življenje vnetega ljubljanskega turista Sandija Wisiaka. Pretekli teden se je S. Wisiak podal v družbi dveh turistov v Kamniške planine. Znano je, da so planine prav sedaj zelo nevarne zavoljo snežnih plazov in tajajočega se snega. Kljub temu pa so fantje tvegali nevarno turo. Pod Planjavo blizu Kamniškega sedla so hoteli prečkati snežišče ter priti na Korošico. Kot prvi je šel S. Wisiak. Nenađoma se je sveže zapadli sneg utrgal in mladi turist je zdrčal v prepad; kar pa bi bržkone ne postalo usodno

zanj; nesreča pa je hotela, da se je za njim utrgal cel plaz snega, ki ga je zajel in zgrmel z njim v globino, kjer ga je zasul. Poskusi obeh tovarišev, da rešita ponesrečenca, so ostali zaman; šele rešilni ekspediciji iz Ljubljane in Kamnika se je z velikim naporom končno posrečilo rešiti izpod ogromnega sneženega plazu nesrečno žrtev. Sandi Wisiak se je v snegu dobesedno zadušil, kar je ugotovil zdravnik rešilne ekspedicije, kajti ostale poškodbe niso bile smrtne. Truplo mladega turista so prenesli v Kamnik, odtod pa v Ljubljano, kjer so mu na zadnji poti številni prijatelji in turisti izročili zadnji planinski pozdrav.

★

Kovačnica denarja v Celju

Pred dobrim tednom so se v Celju in okolici pojavili ponarejeni 20-dinarski novci in koj nato je policija pričela zasledovati izdelovalca denarja. Posrečilo se ji je, da je zavoljo suma aretirala brezposelnega mizarškega pomočnika Antona Žnidaršiča; končno se je izkazalo, da so prijeli pravega »tička«. Žnidaršič je s povsem priprosto napravo izdeloval 20-dinarske kovanice, razen stiskalnice ni imel nobenega drugega orodja, cink pa je topil kar v navadnem kotličku na štedilniku. Z njim vred je bila aretirana tudi njegova gospodinja, ki je vedela za njegovo »kovačnico« denarja.

Velik požar na Ježici

V četrtek preteklega tedna je nenadoma začelo goreti pri posestniku Vinku Kosmaču na Ježici 23. Nesreča je še hotela, da ob izbruhu požara ni bilo nikogar domačih v hiši. Na plat zvona so prihiteli dolnji sosede na pomoč ter v naglici pričeli reševati živino in inventar. Ogenj se je s tako silovitostjo in v naglici razširil, da kljub gašenju ni bilo moči rešiti lepe domačije. Pogorelo je prav vse: hiša z dvema hlevoma, šupa in kašča; škoda znaša okoli 30.000 Din, sodijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Usodna pomota

Oba strastna lovca, čevljar Andrej Kuhar iz Dupelji pri Trziču in neki zapriseženi lovec kriškega lovišča, sta se bila pretekli teden domenila, da gresta skupaj na divje peteline. In sicer sta se domenila, da se snideta kar v lovišču. V prvem jutranjem svitu je prišel na široko dolino na Križki gori tudi Janez Zaplotnik, lovec iz Gozda; megla je ležala povsod in rosilo je, da je bilo videti največ 15 korakov predse. Zaplotnik pa je prežal za petelinom. Nenađoma se je med brstovjem zganilo nekaj črnega z belo liso; lovec je nameril in sprožil in zadel. In sledil je pretresljiv krik: »Kdo strelja?« Skočil je in na mestu našel mrtvega Andreja Kuharja in njegovega prijatelja. Skupno sta potem na vejevju spravila v dolino truplo nesrečnega mladega lovca.

Pekleni stroji sredi Beograda

Beograjska policija je pretekli teden prijela dve sumljivi osebi, Gičo Gigura in Gavrilu Ivanova. V njunem začasnem stanovanju pa je našla pravo presenečenje: 4 peklenke stroje in več vžigalnikov. Preiskava je nato ugotovila, da sta oba osumljena prispela v Beograd s peklenimi stroji, ki sta jih dobila v Sofiji. Naročeno jima je bilo, da stroje montirata in nastavita v ministrstvih ali drugih javnih uradih. Sreča je le, da sta bila aretirana, preden sta mogla izvršiti svoje zločinsko delo.

Domače vesti

Ministrstvo za trgovino in industrijo razglašča, da je Francija za tekoče četrtletje naknadno dovolila Jugoslaviji kontingent tisoč kvintalov čebule, ki se mora izrabiti do 31. t. m. Naraščanje rek. V okolici Siska je te dni močno deževalo; Sava in Kolpa sta zato močno narasli in ponekod preti nevarnost poplav.

Kobilice. V Črni gori so se te dni ponekod pojavili veliki roji kobilic, ki so uničile malone vso setev.

Zabranjen ameriški list. Z odlokom ministra za notranje zadeve je zabranjeno uvažanje in razpečevanje lista »Ameriški Slovenec«, ki izhaja v Chicagu.

Otrok utonil. V Pogancah blizu Novega mesta, kjer stoji pod gradom tik državne ceste graščinski mlin, ki ga goni Težki potok, se je v nedeljo utopila mlinarjeva triletna hčerka Marija Okleščen. Starši, ki niso na otroka dovolj pazili, bodo poleg žalosti trpeli še posledice zakonskih določb.

Vlom v gostilno. Neznani tat je vlomil v noči na ponedeljek v gostilniške prostore Antona Porente v Binklju pri Stari Loki in odnesel iz kredence več stotakov in kovanega denarja v skupnem znesku 1000 Din. Vlomilec je izpil tudi nekaj pijače in se založil s cigaretami.

Nov podban zetske banovine. S kraljevim ukazom je imenovan za podbana zetske banovine dr. Jovan Zec, dosedaj podban vrbaske banovine.

JUNAO. Notranji minister je odobril pravila Jugoslovanske narodne mladine (JUNAO), ki ima nalogo, da zbere vso mladino, ki je bila do 6. januarja organizirana v ORJUNI in srbski nacionalni organizaciji SRNAO, ki je bila po 6. januarju raztresena po raznih nacionalnih organizacijah.

Naval na ptujsko bolnico. Ptujska bolnica je v treh dneh do 8. t. m. dosegla rekord: sprejela je 33 novih bolnikov, tako da je zdaj čisto zasedena.

Ponarejeni 10 dinarski kovanci so se pojavili v Ptujju. Enega je dobila neka velefrdka v Ptujju, ki je zadevo takoj prijavila policiji. Falsifikat se spozna na prvi pogled, ker je bolj motne barve in je napravljen iz mešanice svinca in kositra.

Ukinitev konzulata v San Francisku. Z ukazom Nj. Vel. kralja je ukinjen naš konzulat v San Francisku. Njegov delokrog preide na generalni konzulat v Chicagu.

Beg dveh kaznjenc. Iz zaporov sreskega sodišča v Čakovcu sta pobegnili kaznjenci Katarina Nemčeva in Polona Šrendova. Delali sta na dvorišču sodnega poslopja in neopaženo izginili. Za njima je bila izdana tiralica.

Razne nesreče. Štefka Gavričeva, triletna hčerka pleskarja iz Zg. Šiške, je doma zvrnila nase posodo mleka in se oparila po obrazu in po rokah. — V Cerkljah pri Kranju je neznan pes popadel dveletnega Andreja Kovačiča in ga vgriznil v vrat in desno roko. Oba poškodovanca so morali prepeljati v bolnico.

Kje se dobe sejemske legitimacije? Legitimacije za obisk letošnjega XIII. Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. junija t. l. prodajajo po Din 3— vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, župni uradi, prosvetna društva, tujskoprometne ustanove in večje železniške postaje Dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma. Pri dohodu na velesejem doplača imetnik legitimacije razliko v ceni, t. j. Din 27—, pri velesejemski blagajni, kjer dobi potrdilo o obisku velesejma, nakar mu voznik listek velja za brezplačen povratek.

Šolska mladina ima za obisk letošnjega XIII. Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 3. do 12. junija, znižano vstopnino po Din 3— za učenko, oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva. Dan obiska poljuben. To velja za vse šole in učne zavode. Ogled velesejma nudi mladini najpraktičnejši pouk o razvoju in stanju našega gospodarstva, istočasno pa vzbuja in krepi nacionalno zavest, saj je velesejem forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmožnost in organizacijski talent našega človeka.

Vesti iz sveta

Do pretepa med vlado in socijalnimi demokraci je prišlo v belgijski skupščini ob priliki, ko je vlada zahtevala neka pooblastila za finančno sanacijo države.

V Bolgariji je v južnih pokrajinah več potresnih sunkov napravilo precej škode.

V Nemčiji brezobzirno pometajo z vsem, kar ni »nemškega«. Knjige sežigajo, ljudi izganjajo ali pa zapirajo. Pravi srednji vek!

Bojkot proti nemškemu blagu pripravljata tudi Amerika. In tudi na splošno je ugotoviti, da se ves kulturni svet postavlja proti brezobzirnemu nemškemu fašizmu.

Velik prekop je bil te dni otvorjen med Belim morjem in Baltikom v Rusiji. Dolg je 226 km.

Čudno prijateljstvo. Poročajo, da se v kratkem sestanejo v Rimu Hitler, Dolifus in Mussolini. Lepa družina in dosti zabave za ves svet!

Italija gradi nove ladje. Po časopisnih vesteh bodo začeli v ladjedelnicah v Specciji in Tržiču v kratkem graditi dve vojni križarki vrste Garibaldi.

Rudniška nesreča. V Gelsenkirchnu v Westfaliji se je podsul rov v premogokopu in zasul dva rudarja. Ker so se reševalna dela takoj začela, upajo, da jih bodo še rešili.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagajenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurava »Franz Josefovac« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja, na klinikah za bolezni krvnih ocvi so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in speccijskih trgovinah.

Igra narave. Nekemu kmetu v Uebachu pri Cahah je krava vrgla teleta s štirimi prednjimi nogami, dvema zadnjima nogama, dvema glavama in dvema repoma. Tele je imelo tudi po dvoje notranjih organov. Kravo in tele so morali zaklati. Isti dan je vrgla krava nekemu posestniku v Eisi pri Biedenkopfu v Westfaliji popolnoma doraslo tele z dvema glavama in štirimi očmi.

V Ameriki zvišujejo mezde. Rooseveltov poziv delodajalcem, naj s povišanjem cen za proizvode zvišajo tudi zaslužek delavcem, je našel zaželjeni odziv. Industrijska podjetja v južni Kaliforniji so zvišala svojim nameščencem in delavcem plače za 10 odstotkov.

Janko Furlan:

Smernice našemu delu

(Nadaljevanje.)

Danska ljudska visoka šola zasaja že dolgo vrsto let v kmečko dušo zdrave nazore, prežete z ljubeznijo do naroda in vsega človeštva. V narodu vzbuja čut do lepega in vzvišenega ter voljo do plemenitega in obče koristnega dela.

Ta narod res živi, ker ustvarja v dve smeri: v telesno in duševno; živi, ker gradi svojo bodočnost. Saj je bodočnost le produkt sedanosti, to je našega lastnega dela in misli. Vsa njegova prizadevanja stremijo v resnično prosveto. Najnižja plast naroda — če naj se tudi pri njem tako izrazimo — tvori sicer novo, a najbolj trdno fiziognomijo (izraz) svojega naroda.

V preprostem narodu je že davno pognala težnja po skupnem, vzajemnem snovanju. Ko je ljudstvo spoznalo vzrok svoje mizerije, se je vedno bolj naslanjalo nase. Prej šibki poedinci so se sklopili v močno zvezo združenih edinic. Danes je ta orjaška veriga odločilna činiteljica nele v gospodarskem, ampak v celotnem javnem življenju. Ogromno je delo tega naroda; iz njega odsevata ponos in samozavest. Tako je plemeniti duh Grundtwiga prešinil kulturne delavce, da so usmerili svoje delovanje v probudo svo-

Hroščevo leto v Berlinu. Iz Berlina poročajo, da so se letos v okolici mesta pojavili hrošči in takem številu, da so morali lastniki vrhov in nasadov najeti delavce, ki uničujejo škodljivce. Hrošče nabirajo v velikanske posode, jih more in sušijo ter jih bodo porabili deloma za gnoj, deloma za perutninsko krmo.

Prebivalstvo Francije. Pariški Statistični urad objavlja rezultat ljudskega štetja v Franciji konec leta 1932. Francija je imela tedaj 41.834.923 prebivalcev. Rojstev je bilo lani 727.246, smrtnih primerov pa 660.882. Lansko leto je stopilo v zakon 314.878 parov, sodišče pa je izreklo 21.848 ločitev.

Prezident Moscicki

Poljaki so že drugič izvolili Ignaca Moscickiego za dobo 7 let za predsednika. Prvič je bil Moscicki izvoljen za predsednika 1. junija 1926.

V 19 urah iz Evrope v Ameriko. Poljski vojaški letalec Skarzyński je z letalom, ki je bilo zgrajeno v Varšavi ter je bilo opremljeno z angleškim motorjem tipa Gipsy, preletel Atlantski ocean v smeri od vzhoda proti zapadu in dovršil zračno progo 3590 km v 19 urah.

Obnova trgovinske pogodbe z Grčijo. Grški listi objavljajo, da se je vršila v solunski trgovski zbornici konferenca, na kateri so razpravljali o obnovi trgovinske pogodbe med Grčijo in Jugoslavijo.

Visoka šola za brezbožce v Rusiji. V Vjatkii na Ruskem so 1. maja otvorili univerzo za brezbožce. Zaenkrat se je vpisalo 400 slušateljev, ki poslušajo predavanja na stroške vlade. Svrha dijakov te visoke šole je boj proti veri in Bogu.

jega naroda in so na ta način postali pionirji resnične in trajne prosvete.

Plemeniti duh je mogočna sila, plemenita beseda je plamen in kuje čudežne vrednote. A da se ne varamo: Le z visokim stremljenjem oplojena in z ljudskimi težnjami skladna živa beseda kuje uspehe. —

Ali naj primerjamo našega kmeta z danskim?

Lahko. V marsičem sliči naš kmet danskemu: oba sta prehodila pot črnih dni, oba sta bila sužnja fevdalnih gospod, bližnja sta si po številu in tudi značaju. Tudi naši kmečki očetje so v najtežjih dneh in prepuščeni sami sebi, brez sredstev in zaslombe, ustvarjali le iz sebe in so nam pripravili dovolj bogato dedščino.

A danes sta si z danskim kmetom zelo razen, mnogo bolj kot kdaj prej. Naš kmet je napram danskemu pritiklav. Izmučen je in vedno večje skrbi mu režejo brazde v upadla lica. Skromni so tudi njegovi pridelki. Naše kmečke roke so vse preveč delavne. Marljive, a za današnje dni nesposobne roke morajo delati po izročilih očetov, iz dneva v dan. Medtem ko se učeni svet bavi z usužnjenjem ozračja in planetov; danes, ko je delitev dela skovala vse mogoče poklice, da čimbolj usužnjijo in do skrajnosti izkoristijo obdajajočo nas tvar, stoji kmet pred stoterimi ugankami. Ne pozna svoje zemlje, oziroma vzrokov njene neplodnosti, niti

Dopisi

Mokronog. Delj časa že uničuje pri nas kapar sadno drevje. Vsepovsod se rudi človeku žalosten pogled, kako drevje bolj in bolj hira. Najhujše so napadene češnje, ki bodo v par letih gotovo vse suhe; suše pa se tudi hruške in jabolane. Spričo žalostnega stanja je nujno potrebna takojšnja pomoč, zakaj naši kmetje-sadjarji so v hudi stiski ter je razumljivo, da ne zmorejo sredstev za nabavo škropilnic in kemičnih raztopin. — Med našimi otroci je bilo zadnje dni opaziti več primerov oslovskega kašlja, še bolj pa se je med otroci razširilo nekakšno vnetje oči, ki je nalezljivo.

St. Pavel pri Preboldu. Pretekli teden je po kratki bolezni nenadoma preminul v starosti 52 let na Groblji posestnik in župan šentpavelske občine g. Anton Kač. Pokojnik, ki je bil dalj časa v Ameriki, je bil vzoren gospodar, pa tudi v društvenem življenju je užival spoštovanje z vseh strani. Z njim je občina izgubila marljivega javnega delavca, pogrešala ga bodo pa tudi mnoga kulturna društva. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Ponikva ob južni žel. Naše gasilno društvo je preteklo nedeljo vprizoriilo znano in priljubljeno ljudsko igro E. Tirana »Razbojnik Guzaj«, ki je uspela nad vse pričakovanja. Igro je prišlo gledat mnogo občinstva in vsi so bili zadovoljni z njo.

Studenice pri Poljčanah. Preteklo nedeljo se je pri nas vršil ustanovni občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. Občnega zbora se je udeležilo lepo število zaveznih sadjarjev, ki so si že dolgo časa želeli svoje organizacije. Društvo si je nadelo prevažno gospodarsko nalogo pospeševanja dobre sadjereje.

Predgrađ ob Kolpi. V nedeljo, dne 7. t. m. so obiskali našo lepo Poljansko dolino fotoamaterji iz Ljubljane, kakor iz ostalih delov Slovenije. Koliko je bilo fotoamaterjev povedati ne vemo, vemo pa to, da jih je bilo ogromno število. Sprejeli smo jih, kakor je že naša stara belokranjska navada, z veseljem in z vso pri srčnostjo. Ob vhodu v vas smo jim postavili krasen slavolok, kateri je nosil napis »Pozdravlja vas najstarejša naselbina v Poljanski dolini ob Kolpi«.

sredstev za njeno izboljšanje; ne pozna življenja rastlin, katere goji; tuja mu je priručna veda, tuja tehnika, tuja smotrnost v gospodarstvu itd.

Kako naj v takem položaju izvirni iz zemlje večje in boljše pridelke? Ali smemo mogoče od njega zahtevati kmetijsko knjigovodstvo ali zdravih stanovanj? Tudi je povsem razumljivo, če zbuja v njem n. pr. beseda o zložbi razkasanih zemljišč dvom in — posmeš. In pravde za neznanen kes zemlje, pijančevanje, nemoralnost itd., itd.? Vsi ti in drugi pojavi so nanizani na niti naravnih posledic. Kmet vedno bolj obupa nad lastno mizerijo in potaplja svoje gorje v uničujoče strasti, v strupe, ki naj mu vsaj trenutno pričarajo uteho in lepše življenje. Pomnimo, da zahteva tudi utesnjeno duševno obzorje svoje zadoščenje, svoje duške. Enako je tudi že bilo podčrtano, da imajo strasti dve lici — bogastvo ali revščino.

Te porazne posledice pa građo še dalje in iz najlepšega in najboljšega — iz naše mladine — zraste upognjena hrbtnica. Iz mladosti odseva starost, iz življenja smrt.

Obratno je z danskim kmetom, ki je že davno zavesten zadrugar. Tudi pri nas je že lepo število združenih organizacij, res to. A z ozirom na naša izvajanja moramo pribiti resnico: Dosti je zadrug, malo zadrugarjev.

(Nadaljevanje sledi.)

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetem listu“! --
Cena malim oglasom je samo 1 dinar za besedo.

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in split-skega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Naročajte „Kmetem list“!

Modroci!!

Najcenejše in najboljše modroce (feder-modroce), otomane, mreža, divane, športne fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, LJUBLJANA
S.ori trg 6

Vsa tapetniška dela po nizki ceni

Posojila VSAK

proti dolgoletnemu odplačevanju, za razdolžitve, nakup najrazličnejših premičnin in nepremičnin, za do-to itd. podeljuje:

Mobina zadruga

Ljubljana,
Mestni trg šte. 25/L
Išče povesod poverje-

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Naznanilo!

Zobni at ije

PIRH EMIL
dentist-tehnik

se je preselil z Rimske ceste
sedaj Pred Skofijo št. 21
hiša Strojanshek, trgovina „Pri Zvonu“,
II. nadstropje.
Sprejema od 8 zjutraj do 5 popoldne.

Vjudno naznanjam, da sem otvoril 6. maja t. l. lasno manufakturno trgovino pod imenom

„Pri Zajčku“

na Nabrežju 20. septembra
(preje Šolski drevored)

Zahvaljujem se Vam za izkazano zaupanje tekom dolgih let in prosim, da mi ohranite svojo naklonjenost še v naprej ter me ob prvi priliki poselite v novem lokalu. V pričakovanju cenj. odziva Vas obenem prosim, da o tej izpremembi obvestite tudi svoje prijatelje in znance, pri katerih me izvolite priporočiti.

Z odličnim spoštovanjem

Jožko Zaic.

Prvovrstno

modro galico 98/99%

nudi po najnižji ceni

„Ekonom“

Osred. gosp. zadr. v Ljubljani r. z. z. o. z.
Kolodvorska ul. 7

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

V LJUBLJANI

REG. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje
po 3%, pri tromesečni odpovedi
po 6%, večje stalne vloge po
dogovoru

Stanje vlog

Din 35.000.000.-

Rezervni zaklad:

Din 1.100.000.-

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$, in od 3—4 $\frac{1}{2}$, le ob
sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$, ure

Tavčarjeva (Sodna) ul. 1

Telefon šte. 28-47. — Račun pošne hranilnice
šte. 14.257. — Brzjavni: „Kmetem dom“

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja

Posojila

daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

Podružnici:

v Kamniku, Glavni trg
v Mariboru, Slomškov trg 3

Kmetje! Kupujte samo domače izdelke!